Job, Week 9: Job 4-5 - Eliphaz's Rebuke 1

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

<u>Introduction</u>

1. Commentary of Malbim, Introduction to Job

וידוע שספר המחובר בדרך וכוח (דיאלאג) בו ידברו אנשים שונים ויתוכחו איש את אחיו, יהיה מספר הדעות כפי מספר המתוכחים, שכל אחד מן המתוכחים יש לו דעה ושעה מיוחדת שעל פיה יערוך את וכוחו. כי אם לא היה שם רק שני דעות לא היה בעל הספר מעמיד רק שני מתוכחים א' שואל וא' משיב... וכן השתדל הרמב"ם במורה ואחריו כל ישרי לב ליחס לכל אחד מן הריעים דעה מיוחדת.

אולם בבואם עם הספר, לבאר ולפרש את דבריו בדרך זה, לא מצאו בו כל אנשי חיל ידיהם, כי במעט השקפה תראה ערוב כבד משחית את כל סדור הספר מראש עד סוף. שמלבד שאינו שומר שום סדר, אין שואל כענין ואין משיב כהלכה כראוי להיות בוכוח עיוני שישתלשלו הדברים זה מזה בדברים מסודרים ונערכים ומתיחסים זה לזה בסדר הגיוני והילוך שכלי, ושתהיה התשובה תשובת השאלה והשאלה שאחריה סתירת התשובה, כי באו הדברים מעורבבים ומופסקים זה מזה. חוץ מזה ישנה וישלש כל מתוכח דברים שכבר אמרם, וכל אחד יכנס בגבול חברו, מגנבי דברים איש מאת רעהו ומדברי שטתו, ויסתור את דברי עצמו...

It is known that a book composed of dialogues, in which various people speak and debate with each other, the number of views matches the number of debaters, each of the debaters holding a unique view and a unique time in which he presents his position. If there were only two views, the author of the book would have presented only two debaters, one asking and one responding... And so Rambam, in his Guide, and after him all of straight heart, tried to associate a unique view with each of the friends.

However, when they came to the book, to explain and clarify its words in this manner, the mighty people could not find the means. With a little examination you will see "a heavy *arov*" destroying the entire arrangement of the book, beginning to end. Aside from the fact that it does not observe any order, no one asks on point and answers on point, as should happen in an analytic debate in which positions flow from each other in an orderly, structured manner, arranged and relating to each other in a logical order and following an intelligible path, with the response answering the question and then the next question countering the response. The words come mixed in and disjointed from each other. Aside from this, each debater repeats twice and three times that which he has already said, and each enters the area of his peer, stealing words from each other and from their positions, and contradicting their own...

2. Rambam, Guide of the Perplexed 3:23

דעת אליפז בזה המאורע הוא גם כן אחת מן הדעות הנאמרות בהשגחה, וזה שהוא אמר שכל מה שחל באיוב היה חולו על צד הדין, כי היו לו חטאים היה ראוי בגללם למה שחל בו, והוא אמרו לאיוב "הלא רעתך רבה ואין קץ לעונותיך. (כב:ה)" אחר כן התחיל לומר לאיוב שזה שאתה חושב אותו ונשען עליו מיושר הפעולות ללכת בדרכים המעולים, אינו ענין מחייב שתהיה שלם אצל ד' עד שלא תענש, "הן בעבדיו לא יאמין...(ד:יח-יט)." ולא סר אליפז מלכת בזה הדרך, ר"ל האמינו כל מה שישיג האדם שהוא במשפט, וחסרונותינו כלם אשר נתחייב בעבורם העונש תעלם ממנו השגתם ואפני התחייבנו העונש בעבורם.

Eliphaz's view on these events was like one of the views voiced regarding Divine supervision. [It is] as he said, that all that happened to Job was a function of justice, for Job had sins for which he deserved that which happened to him. Thus he said to Job (22:5), "Is your wickedness no great, and is there no end to your sins?" Then he began to tell Job, "That which you think, and upon which you depend, from the righteousness of your actions, walking in elevated paths, does not necessarily mandate that you should be considered complete with Gd to the point that you would not be punished. "For in His servants He does not trust... (4:18-19)" And Eliphaz never left this path, meaning his belief that whatever happens to a person is just, and that we fail to grasp all of our failings for which we deserve this punishment, and how we came to deserve punishment for them.

3. Talmud, Bava Metzia 58b

"[ו]לא תונו איש את עמיתו" (ויקרא כה:יז) באונאת דברים. הא כיצד? אם היה בעל תשובה אל יאמר לו "זכור מעשיך הראשונים," אם היה בן גרים אל יאמר לו "זכור מעשה אבותיך," אם היה גר ובא ללמוד תורה אל יאמר לו "פה שאכל נבילות וטריפות, שקצים ורמשים בא ללמוד תורה שנאמרה מפי הגבורה." אם היו יסורין באין עליו, אם היו חלאים באין עליו, או שהיה מקבר את בניו, אל יאמר לו כדרך שאמרו לו חביריו לאיוב, "הלא יראתך כסלתך, תקותך ותם דרכיך זכר נא מי הוא נקי אבד."

"And you shall not abuse each other (Vayikra 25:17)" – This is verbal abuse. How? If he had repented, he should not say to him, "Remember your first deeds." If he was descended from people who had converted, he should not say to him, "Remember your parents' deeds." If he had converted, and he had now come to learn Torah, he should not say to him, "The mouth that ate non-kosher will now learn the Torah spoken by the mouth of Gd!" If he is suffering, if he is ill, or he buries his children, one should not say to him as his friends said to Job, "Your reverence is your confidence [or: foolishness], your hope and the end of your path. Remember: Who is innocent and is destroyed?"

4. Outline

- 4:1-11 Suffering happens for a reason
- 4:12-21 Man is no competition for Gd
- 5:1-26 Eliphaz's suggestion: Stay with Gd
- Conclusion (5:27)

4:1-6 Requesting permission to speak

5. Commentary of Metzudat Dovid to 4:6

:הלא עתה נראה למפרע שכל יראתך היתה למען בטחונך בה להשיג מבוקשך ע"י ולא מדעת שלימה מיראת הרוממות: It now appears, in retrospect, that all of your reverence was because of your faith that this would provide that which you sought. It was not from a complete mind, from reverence for Gd's greatness.

4:7-11 The wicked suffer

6. Commentary of Ralbag to 4:7

הנקיים והישרים ואם היה שיגיעום קצת רעות אינם מכלות ומאבדות אותם לגמרי כמו העניין ברעות הרשעים וזה לאות שאלו הרעות אינם נופלות במקרה כמו שאתה מניח ר"ל שאם היה הענין כן לא היה בזה הבדל בין הישרים והרשעים

Those who are innocent and righteous, if some bad reaches them, it does not finish and destroy them entirely, as happens with the bad that befalls the wicked. This demonstrates that these bad events do not happen by chance, as you assume. Meaning – were it so, there would be no difference between the righteous and the wicked.

4:12-16 Humble introduction of a vision

7. Commentary of Rashi to 4:12

ועל אודותיך אלי דבר נבואה יגונב מן הסגנון כדבר גנוב לפי שאין רוח הקודש נגלה על נביאי עובדי כוכבים בפרהסיא Regarding you, a prophetic message stole to me. Stylistically, it was like a stolen item. Because Divine inspiration is not revealed publicly to the prophets of the idolaters.

8. Talmud, Berachot 7a

אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי: שלשה דברים בקש משה מלפני הקב"ה ונתן לו: בקש שתשרה שכינה על ישראל ונתן לו, שנאמר: "הלא בלכתך עמנו", בקש שלא תשרה שכינה על אומות העולם ונתן לו, שנאמר: "ונפלינו אני ועמך", בקש להודיעו דרכיו של הקב"ה ונתן לו, שנאמר: "הודיעני נא את דרכיך."

Rabbi Yochanan cited Rabbi Yosi: Moshe requested three things of Gd, and He granted them: 1) He requested that the Shechinah be manifest in Israel and Gd granted it, "when You travel with us"; 2) He requested that the Shechinah not be manifest among the nations of the world and Gd granted it, "And we will be set apart." 3) He requested that Gd inform him of His ways and Gd granted it, "please inform me of Your ways."

9. A time of night and darkness

Bereishit 2:21, 15:12; Isaiah 29:10

4:17-21 The Vision: Man is feeble and frail

10. Richard Whitekettle, When More Leads to Less, Journal of Biblical Literature 129:3 (2010)

Scholars have found that one rhetorical function of a hyperbole or overstatement is to elicit a "corrective response" from an audience. That is, a person who recognizes something as an overstatement will mentally correct the overstated idea down to the proper level. Neither Job nor Eliphaz believed that a human being could be more righteous than Gd. Thus, when Job was asked whether this was possible in 4:17a, he would have recognized that it was a hyperbolic impossibility. He would, therefore, have responded by making the following downward correction in his mind: "No, a human being cannot be more righteous than Gd; a human being's level of righteousness is not that high." Having been compelled by the greater-than rhetorical question to move a human being in a downward direction on a scale of righteousness, Job would have been primed to continue this downward trend via the graded series of items in vv. 18–19. In the course of that series, Job was led to see that, in Eliphaz's thinking at least, a human being belonged down past Gd, down past the angels, at a level of righteousness that was dramatically described as being amid the dust and moths (v. 19).